

- Karpenko, O. O. "Conceptual Framework for Innovation Clusters Formation and Functioning". *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 12 (2013): 71-77.
- Kutsyk, P. O., and Protsykevych, A. I. "Priorityty derzhavnoi polityky finansovo-investytsiinoi pidtrymky rozvytku rynku IT-poslulh Ukrainy" [Priorities of the Financial and Investment State Policy of Support for IT-Services Market Development in Ukraine]. *Visnyk Lvivskoho torhovelnoho ekonomichnoho universytetu*, is. 57 (2019): 5-12. <http://lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/DOI/2522-1205-2019-57-01.pdf>
- Protsykevych, A. I. "Systema investytsiinykh protsesiv na rynku IT-poslulh ta metodychni zasady yikh derzhavnoho rehuliuвання" [The System of Investment Processes in the IT Service Market and the Methodical Foundations for the Governmental Regulation]. *Biznes Inform*, no. 10 (2017): 154-158. http://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2017-10_0-pages-154_158.pdf
- Shtets, T. F. "Doslidzhennia kontseptualnykh kharakterystyk sektora tsyfrovoy ekonomiky" [Researching the Conceptual Characteristics of the Digital Economy Sector]. *Biznes Inform*, no. 3 (2019): 91-95. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-3-91-95>
- Shtets, T. F. "Svitovyi dosvid vprovadzhennia mekhanizmiv derzhavnoho rehuliuвання rozvytku sektora tsyfrovoy ekonomiky" [World Experience of Implementation of Mechanisms of Government Regulation of the Digital Economy Sector Development]. *Vcheni zapysky Universytetu «Krok»*, no. 1 (2019): 84-89. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2019-53-84-89>
- Vasyltsiv, T. G., Lupak, R. L., and Kunytska-Iliash, M. V. "Strategic approaches to the effective use of intangible assets as a condition for strengthening the competitiveness of enterprises". *Naukovyi visnyk Polissia*, no. 2, part 2 (2018): 8-15. <http://ir.stu.cn.ua/jspui/bitstream/123456789/16944/1/8-15.pdf>
- Vasyltsiv, T. H., Lupak, R. L., and Vasyltsiv, V. H. "Kharakterystyky funktsionalnykh skladovykh ekonomichnoi bezpeky sektoru informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii Ukrainy" [Characteristics of Functional Components of Economic Security of the Information and Communication Technologies Sector of Ukraine]. *Ekonomichnyi diskurs*, is. 1 (2017): 161-172. <http://ed.pdatu.edu.ua/article/view/127714/122522>
- Zaichenko, V. V. "Kontseptualni zasady formuvannia instrumentiv derzhavnoi polityky zabezpechennia tekhnolohichnoi konkurentospromozhnosti ekonomiky" [Conceptual Foundations of Forming State Policy Instruments to Provide Technological Competitiveness of Economy]. *Stalyi rozvytok ekonomiky*, no. 3 (2019): 5-11.

УДК 336.719
JEL: D81; L86

ТРАНСФОРМАЦІЯ РИНКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

©2021 КОНДРАТЕНКО Н. Д.

УДК 336.719
JEL: D81; L86

Кондратенко Н. Д. Трансформація ринку інформаційних послуг в умовах цифрової економіки

Метою статті є визначення особливостей трансформації ринку інформаційних послуг в умовах цифрової економіки. Виділено основні сегменти інформаційного ринку, а саме: 1) ділова інформація (біржова та фінансова інформація; економіко-статистична інформація; комерційна інформація); 2) фахова інформація (професійна інформація для конкретних професійних груп; науково-технічна інформація; доступ до першоджерел, який організований через бібліотеки та інші архівні служби); 3) споживча інформація (література, музика, новини; інформація щодо роботи інфраструктурних об'єктів; розважальна інформація); 4) освітні послуги (дошкільна, шкільна, спеціальна, вища, дуальна, підвищення кваліфікації, неформальна); 5) забезпечувальні системи (комп'ютери, телекомунікаційне обладнання, комп'ютерне програмування, консультування та надання інформаційних послуг з різних аспектів інформаційної індустрії). На основі аналізу трансформації ринку інформаційних послуг в умовах цифрової економіки зроблено висновок про суперечливий вплив інформаційних технологій (штучний інтелект, BigData, блокчейн тощо) на інституційну структуру ринку інформаційних послуг. З одного боку, ускладнюється інституційна структура та збільшується прибутковість бізнесу, але з іншого – відбувається монополізація та підвищується маніпуляційність інформаційного ринку, що стає причиною потенційно нестабільного середовища з високим рівнем невизначеності та транзакційних витрат. Зазначено, що масове розповсюдження транзакційних зовнішніх ефектів впливає на стан інформаційної безпеки ринку та створює інституційне забезпечення нейтралізації негативного впливу нових цифрових технологій. Підвищення конкурентоспроможності інформаційних послуг забезпечуються за рахунок комбінування низьких витрат ведення персоналізованих сервісів, легкої масштабованості бізнесу в результаті безпосередньої взаємодії виробників і споживачів у процесі збору та аналізу неструктурованої та несистемної інформації.

Ключові слова: ринок інформаційних послуг, трансформація, інформаційні технології, цифровізація.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-1-112-118>

Рис.: 3. Бібл.: 8.

Кондратенко Наталя Дмитрівна – доцент кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії, Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна (майдан Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)

E-mail: ndkondratenko@karazin.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2823-9905>

Kondratenko N. D. Transformation of the Information Services Market in the Context of Digital Economy

The article is aimed at determining the features of transformation of the information services market in the context of digital economy. The main segments of the information market are allocated as follows: 1) business information (exchange and financial information; economic and statistical information; commercial information); 2) professional information (occupational information for specific professional groups; scientific and technical information; access to primary sources, which is organized through libraries and other archival services); 3) consumer information (literature, music, news; information on the operation of infrastructure facilities; entertainment information); 4) educational services (preschool, school, special, higher, dual, advanced training, informal); 5) provision systems (computers, telecommunication equipment, computer programming, consulting and providing information services on various aspects of the information industry). Based on the analysis of the transformation of the information services market in the digital economy, a conclusion was drawn about the controversial impact of information technologies (artificial intelligence, BigData, blockchain, etc.) on the institutional structure of the information services market. On the one hand, the institutional structure becomes more complicated and business profitability increases, but on the other hand, monopolization takes place and the manipulateness of the information market increases as well, which causes a potentially unstable environment with a high level of uncertainty and transaction costs. It is noted that the mass proliferation of transactional external effects influences the state of the market's information security and creates institutional provision of the neutralization of the negative impact of new digital technologies. Increasing the competitiveness of information services is ensured by combining low costs of providing the personalized services, easy scalability of business as a result of direct interaction between producers and consumers in the process of collecting and analyzing unstructured and unsystematic information.

Keywords: information services market, transformation, information technology, digitalization.

Fig.: 3. **Bibl.:** 8.

Kondratenko Natalia D. – Associate Professor of the Department of International Business and Economic Theory, V. N. Karazin Kharkiv National University (4 Svobody Square, Kharkiv, 61022, Ukraine)

E-mail: nkondratenko@karazin.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2823-9905>

Поява нових цифрових технологій трансформує всю систему економічних відносин. Враховуючи експоненціальне збільшення інформації, ринок інформаційних послуг стає ключовим у цифровій економіці. На науковому рівні необхідно дослідити процеси цифровізації економіки та її наслідки для нинішньої трансформації в економічному, соціальному, геополітичному та екологічному контекстах.

Аналіз наукової літератури, звітів міжнародних організацій та аналітичних центрів засвідчують зростаючу роль цифрових технологій у трансформації ринку інформаційних послуг.

Основним об'єктом на ринку інформаційних послуг виступає інформація.

Слід відзначити, що значний внесок у теорію інформації зробили вітчизняні вчені Колмогоров О. М., Харкевич А. А., Котельников В. А. та ін. Окрім цього, свій добуток здійснили й футурологи та соціологи у своїх роботах зі створення концепції інформаційного суспільства: Д. Белл, М. Порат, А. Тоффлер, Ф. Махлуп та ін. Роботи вчених Глазьева С. Ю., Громова Г. Р., Майорова С. І., Румянцева А. А., Тамбовцева В. П., Іноземцева В. Л., Нижегородцева Р. М. та інших заклали основи становлення ринку інформаційних продуктів і послуг та його значення у формуванні економіки нового типу. Проте в сучасних наукових дослідженнях недостатньо висвітлені теоретичні та методологічні проблеми становлення й розвитку ринку інформаційних послуг в умовах цифровізації економіки; мало уваги приділяється узагальненню світового досвіду функціонування ринку інформаційних послуг; відсутні нові підходи до визначення перспектив розвитку ринку інформаційних послуг в умовах цифровізації економіки з метою здійснення

подальших інституційних перетворень у національній економіці.

Метою статті є визначення особливостей трансформації ринку інформаційних послуг в умовах цифрової економіки.

Економічна система та суспільство зазнають значного впливу інформаційних технологій, що стрімко розвиваються, та їх динамічного використання в управлінні бізнес-процесами на підприємствах. Розвиток сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та експоненціальне збільшення кількості інформації є досить визначальними чинниками сучасної економічної системи.

В умовах цифровізації економіки виробництво інформаційних послуг стає одною з найбільш швидкозростаючих галузей економіки. Сучасний ринок інформаційних послуг – це сукупність соціально-економічних відносин між покупцями та продавцями інформації з приводу їх купівлі-продажу та інституційний механізм забезпечення функціонування цього процесу згідно із законами цифрової економіки. Інформаційні продукти (послуги), які виробляються на цьому ринку, проходять всі життєві фази продукту – виробництво, розподіл, обмін і споживання [1; 2].

Інституційну структуру ринку інформаційних послуг утворюють сукупність інституційних елементів та економічних суб'єктів, які опосередковують рух інформації на ринку. Основними інституційними елементами ринку інформаційних послуг є:

- ✦ об'єкти інформаційного ринку (інформаційні продукти та послуги);
- ✦ суб'єкти ринку (юридичні та фізичні особи, які оперують його об'єктами);

- ✦ механізм взаємодії суб'єктів (інфраструктурні об'єкти, нормативно-правове поле, політика ціноутворення, тощо) інформаційного ринку з приводу продажу або купівлі його об'єктів.

Аналіз ринку інформаційних послуг дав можливість виділити його основні сегменти [3]:

I. Сегмент ділової інформації, яка представлена:

- ✦ біржовою й фінансовою інформацією (курс цінних паперів, валюти, процентні ставки). Основними учасниками цього сегмента є фінансові компанії, брокерські компанії, біржі, консалтингові компанії, банки тощо;
- ✦ економічно-статистичної інформації (ВВП, рівень інфляції та безробіття тощо). Постачальниками цієї інформації є державні статистичні служби, консалтингові фірми;
- ✦ комерційною інформацією (стратегії розвитку корпорацій, ціни на продукцію, структура власності, бенефіціарні власники, характеристики продуктів, кваліфікація персоналу тощо).

II. Фахова інформація:

- ✦ професійна інформація для конкретних професійних груп (економісти, юристів, лікарів, інженери тощо);
- ✦ науково-технічна інформація – документальні та публічно оголошені відомості про вітчизняні та закордонні досягнення науки, техніки та виробництва, які були одержані в процесі науково-дослідної, дослідно-конструкторської, проектно-технологічної, виробничої та громадської діяльності за галузями виробництва та сфер людської діяльності;
- ✦ доступ до першоджерел, який організований через бібліотеки та інші архівні служби.

III. Споживча інформація:

- ✦ література, музика, новини – інформація, яку збирають і розповсюджують різні мас-медіа;
- ✦ інформація щодо роботи інфраструктурних об'єктів (розклади роботи транспортних служб, доступність банківських і фінансових операцій, наявність місць у готелях, ресторанах тощо);
- ✦ розважальна інформація (відеоконтент, ігри тощо).

IV. Освітні послуги – комплекс визначених законодавством, освітньою програмою та/або договором дій суб'єкта освітньої діяльності, що мають вартість і спрямовані на досягнення здобувачем освіти очікуваних результатів навчання (дошкільна, шкільна, спеціальна, вища, дуальна, підвищення кваліфікації, неформальна).

V. Забезпечувальні системи – комп'ютери, телекомунікаційне обладнання, комп'ютерне програмування, консультування та надання інформаційних послуг з різних аспектів інформаційної індустрії.

Інституційна структура ринку інформаційних послуг (локального, національного та міжнародно-

го) дуже диференційована, оскільки кожен сегмент ринку здатен функціонувати окремо від інших, мати власну специфіку та проблеми розвитку. Проте, незалежно від масштабів ринку, його інституційна структура значною мірою обумовлюється наявними інформаційними потребами в суспільстві та відображає рівень розвитку інформаційних технологій.

Аналіз інформаційного ринку свідчить про кардинальні зміни його структури – поступово зменшується частка інформаційних товарів при випереджаючому зростанні питомої ваги інформаційних послуг. Такі трансформації відбуваються внаслідок зниження попиту бізнесу та населення на техніку з поліпшеними технічними характеристиками, оскільки її додаткові переваги незначні з точки зору більшості покупців. На рис. 1 – рис. 3 наведено частку проміжного використання у внутрішньому використанні послуг, частку кінцевого споживання у внутрішньому кінцевому використанні послуг і частку внутрішнього використання у використанні послуг V сегмента ринку інформаційних послуг за 2015–2019 рр.

Відбуваються структурні зміни ринку інформаційних послуг за критерієм їх призначення, що виявляється у зростанні питомої ваги інформаційних послуг, призначених для проміжного споживання, в їх внутрішньому споживанні та через зростання кінцевого споживання інформаційних послуг порівняно з накопиченням, що виявлено через збільшення частки кінцевого споживання в їх кінцевому внутрішньому використанні.

Основними постачальниками інформаційних послуг на ринку виступають компанії Big Tech (Apple, Alphabet, Facebook та ін.), інформаційні брокери, маркетингові та консультаційні фірми, служби телекомунікацій. Основних суб'єктів інформаційного ринку також визначають як виробників інформації (*producers*); продавців інформації (*vendors*); користувачів інформації (*users*) і передплатників (*subscribers*) [5]. На лідируючі позиції виходять компанії, які не просто створюють цифрові технології, а й пропонують за допомогою цієї технології цифрові комунікації. Так, згідно з рейтингом Interbrand, у 2020 р. найдорожчими брендами світу є саме такі технологічні компанії – Apple (\$323 млрд), Amazon (вартість зросла на 60% до \$200 млрд), Microsoft (\$166 млрд), Facebook (\$35,2 млрд) [6].

З точки зору функціонального аналізу суб'єктів ринку доцільно розділити на такі групи:

- ✦ суб'єкти господарювання, які надають виключно інформаційні послуги (пошукові, телекомунікаційні, довідникові послуги тощо);
- ✦ суб'єкти господарювання, які надають складний інформаційний продукт (інформаційний товар + інформаційна послуга (програмне забезпечення, навчальні курси));

Рис. 1. Частка проміжного використання у внутрішньому використанні послуг, %

Джерело: побудовано за даними [4].

Рис. 2. Частка кінцевого споживання у внутрішньому кінцевому використанні послуг, %

Джерело: побудовано за даними [4].

- ✦ інформаційно-консалтингові послуги, тобто послуги, які мають ознаки як інформаційного, так і консалтингового характеру (маркетингові дослідження, зовнішньоекономічне консультування, перевірка надійності партнерів тощо);
- ✦ суб'єкти господарювання, які користуються інформаційними послугами (юридичні та фізичні особи);

✦ регулюючі органи (державні, наддержавні регулюючі органи, добровільні об'єднання учасників ринку).

Рис. 3. Частка внутрішнього використання у використанні послуг, %

Джерело: побудовано за даними [4].

Більшість підприємств надають інформаційні послуги на комерційній основі, їхня діяльність спрямована на безупинне та систематичне забезпечення клієнтів важливою інформацією. Ринок інформаційних послуг трансформується під впливом упровадження нових інформаційних технологій. Інформаційні послуги різноманітні та реалізуються в рамках широкого спектра бізнес-моделей. В умовах цифровізації економіки комерційна діяльність на інформаційному ринку стає доступною не тільки для великих фірм, оскільки за допомогою сучасних інструментів (наприклад, електронної комерції) малі підприємці можуть успішно конкурувати на світовому ринку, який фізично малодоступний для них.

Водночас на ринку інформаційних послуг переважними формами організації ринкової структури є монополістична або олігополістична конкуренція. З одного боку, економічний потенціал усіх учасників ринку достатній для добросесної конкуренції, проте, з іншого боку, потреба великих капіталовкладень і тісний зв'язок з політикою створюють небезпеку монополізації та маніпуляційності ринку. Саме це зумовлює специфіку макроекономічного регулювання ринку інформаційних послуг.

Розглядаючи питання трансформації ринку інформаційних послуг, доцільно розглянути його розвиток через призму впливу інформаційних технологій на його функціонування. Слід зазначити, що нові інформаційні технології виходять за рамки простої цифровізації, оскільки вони змінюють інституційну структуру економіки та всі функціональні зв'язки як на макро-, так і на макрорівнях. 5G, штучний інтелект,

Інтернет речей (IoT), великі дані (Big Data), блокчейн визначають напрямок розвитку ринку інформаційних послуг, оскільки на їх основі розвиваються електронна торгівля, електронний банкінг, електронна освіта, електронні медичні послуги, електронний консалтинг, електронна реклама та багато іншого.

Важливим моментом аналізу впливу нових інформаційних технологій на трансформацію ринку інформаційних послуг є взаємозалежність і комплементарність усіх інформаційних технологій. Блокчейн, штучний інтелект, IoT та інші технології трансформують ринок інформаційних послуг, що ускладнює інституційну структуру економічної системи. Складність застосування нових цифрових технологій призводить до виникнення ризиків втрати керуваності ними та їх невідповідності рівню компетенції людей, які їх використовують. Ця «складність» може розглядатися як джерело вразливості, оскільки вона пов'язана з недостатньою інституційною прозорістю нових інформаційних технологій, зі складністю розуміння масштабів потенційних впливів їх на ринок. З іншого боку, зростаюча інституційна складність цифрової економіки, важкість визначення причинно-наслідкових зв'язків і взаємозалежностей в умовах нелінійних зв'язків створює серйозний виклик для управління системним ризиками.

Аналіз ринку інформаційних послуг свідчить, що швидкість зв'язку стає вирішальним фактором його трансформації [7]. Покращення швидкості мобільного та ширококутного зв'язку приведе до збільшення споживання та використання інформації на ринку. Вибух мобільних додатків і розширений

обсяг мобільного зв'язку викликали потребу в нових моделях монетизації мереж.

При застосуванні різних методів монетизації інформації використовується збір та аналіз особистої інформації споживачів, їх біометричні та поведінкові дані, що, з одного боку, зменшує витрати виробництва, підвищує продуктивність праці, знижує ризики, допомагає в розробці нових персоналізованих продуктів чи ринків, але, з іншого боку, може порушувати права споживачів і збільшує неявні трансакційні витрати споживання інформаційних послуг. Великі технологічні гіганти неодноразово були звинувачувані у використанні та продажі третім особам персональної інформації користувачі [8].

Водночас використання сучасних засобів для аналітики даних, у ході якої відбувається якісне змістовне перетворення інформації, надає визначення шляхів максимізації прибутку. Отже, в результаті безпосередньої взаємодії виробників і споживачів у процесі збору та аналізу неструктурованої та несистемної інформації як по внутрішніх, так і по зовнішніх каналах, комбінування низьких витрат ведення персоналізованих сервісів та легкої масштабованості бізнесу малий і середній бізнес отримує можливості для підвищення своєї конкурентоспроможності.

Таким чином, з одного боку, цифровізація виступає вирівнювачем можливостей різних споживачів щодо отримання якісних інформаційних послуг (е-освіта, е-торгівля, е-адміністрування тощо) та забезпечує безпрецедентну загальнодоступність інформації, що створює нові соціальні ліфти. А з іншого – розповсюдження інформаційних послуг сприяє збільшенню кількості шахрайств і злочинів, які пов'язані з інформацією, інформаційними послугами та інформаційними продуктами. Реалії сьогодення репрезентують, що на ринку інформаційних послуг виникає велика кількість інформаційних злочинів: від нанесення шкоди особі внаслідок викрадення, знищення, спотворення персональних даних до виникнення соціальних, правових, економічних і політичних проблем суспільства, пов'язаних з кіберзлочинністю та корупцією, які призводять до зменшення інформаційної прозорості економічної системи та руйнують засади демократичного суспільства. Отже, в умовах цифровізації економіки головним суспільним благом має стати специфікація і захист прав власності.

Одним із основних методів підвищення захисту прав власності на ринку інформаційних послуг є зменшення масового розповсюдження дії негативних трансакційних зовнішніх ефектів, які полягають у нанесенні збитків фізичній чи юридичній особам внаслідок порушення їх інформаційної безпеки. Отже, масове розповсюдження трансакційних зовнішніх ефектів, які полягають у нанесенні втрат (вигод) третій стороні внаслідок економії на трансакційних затратах на інформаційному ринку, впливають на стан

інформаційної безпеки ринку та створюють інституційне забезпечення нейтралізації негативного впливу нових цифрових технологій;

Отже, для підвищення ефективності впливу нових інформаційних технологій на трансформацію ринку інформаційних послуг необхідно:

- ✦ на державному рівні забезпечити мобільний доступ до високошвидкісного Інтернету для доступності та якості виробництва та розповсюдження інформаційних послуг;
- ✦ покращити інституційне середовище ринку інформаційних послуг шляхом розробки цифрових правил, які б підтримували безпечне виробництво та споживання цифрових продуктів і послуг, особливо тих, що забезпечують підвищення продуктивності та створення нових робочих місць;
- ✦ залучати інвестиції в цифрові проекти, забезпечити можливість державного фінансування цифрових НДДКР, навчання цифровим навичкам населення країни;
- ✦ розробляти державну політику із навчання та утримання фахівців із цифровими навичками, у тому числі шляхом реформування імміграційної політики;
- ✦ сприяти безкоштовному використанню цифрових (у т. ч. мобільних) застосунків для надання державних послуг, пошуку робочих місць тощо для підтримки постійних інновацій;
- ✦ забезпечувати всеосяжний доступ до цифрових технологій і, водночас, систему захисту всіх споживачів від порушень конфіденційності, кібератак та інших загроз (зберігаючи при цьому доступність даних для нових цифрових застосунків);
- ✦ вживати заходів для зменшення інформаційної нерівності в доступі до цифрових інструментів через гендерні, класові, етнічні та географічні обмеження.

ВИСНОВКИ

Таким чином, сучасні інформаційні технології та засновані на них нові цифрові бізнес-моделі дозволяють зменшити невизначеність інформаційного ринку, значно знизити трансакційні витрати бізнесу, інформаційну асиметрію та ризики, підвищити продуктивність праці та якість реалізації інвестиційних проектів. Своєю чергою, впровадження нових технологій істотно змінює виробничі відносини, структуру контрактів в економіці, функціональні зв'язки між суб'єктами господарювання та їх економічну поведінку, відкривають нові можливості для організації та забезпечення інвестиційної діяльності, що прискорює цифрову трансформацію економічної системи та може стати причиною втрати системою стійкості. Пандемія коронавірусу прискорила тенденцію до цифровізації ринку інформаційних послуг. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Великородна Д. В. Зміст і структура ринку інформаційних продуктів та послуг. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2010. № 29. С. 72–76.
2. Рынок информационных услуг. URL: <http://rinoko.ru/ryinok-uslug/ryinok-informatsionnyih-uslug.html>
3. Інфраструктура інформаційного ринку. URL: <https://sites.google.com/site/informacijniproduktiiposlugi/struktura-informacijnogo-rinku/infrastruktura-informacijnogo-rinku>
4. Державна служб статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Пономаренко Н. Ш., Фінагіна О. В. Особливості розвитку інформаційного ринку: монографія. Донецьк: Юго-Восток, Лтд, 2006. 194 с.
6. Best Global Brands 2020. Interbrand. URL: <https://www.interbrand.com/best-brands/>
7. 5G will catalyze the next wave of the Internet of Things (IoT). 18 Feb 2020. URL: https://www.ey.com/en_gl/tmt/if-you-dont-trust-your-5g-vision-how-will-your-customers-trust-you
8. Blumberg P. Millions of Facebook Users Pass on \$650 Million Privacy Jackpot. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-11-25/millions-of-facebook-users-pass-on-650-million-privacy-jackpot>

Науковий керівник – Архієреєв С. І., доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

REFERENCES

- “5G will catalyze the next wave of the Internet of Things (IoT)”. February 18, 2020. https://www.ey.com/en_gl/tmt/if-you-dont-trust-your-5g-vision-how-will-your-customers-trust-you
- “Best Global Brands 2020. Interbrand”. <https://www.interbrand.com/best-brands/>
- Blumberg, P. “Millions of Facebook Users Pass on \$650 Million Privacy Jackpot”. <https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-11-25/millions-of-facebook-users-pass-on-650-million-privacy-jackpot>
- Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. <http://www.ukrstat.gov.ua/>
- “Infrastruktura informatsiinoho rynku” [Information Market Infrastructure]. <https://sites.google.com/site/informacijniproduktiiposlugi/struktura-informacijnogo-rinku/infrastruktura-informacijnogo-rinku>
- Ponomarenko, N. Sh., and Finahina, O. V. *Osoblyvosti rozvytku informatsiinoho rynku* [Features of Information Market Development]. Donetsk: Yuho-Vostok, Ltd, 2006.
- “Rynok informatsionnykh uslug” [Information Services Market]. <http://rinoko.ru/ryinok-uslug/ryinok-informatsionnyih-uslug.html>
- Velykorodna, D. V. “Zmist i struktura rynku informatsiinykh produktiv ta posluh” [Content and Structure of the Market of Information Products and Services]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti*, no. 29 (2010): 72-76.